

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA INFORMACIJSKO DRUŽBO IN INFORMATIKO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 86 51

F: 01 478 86 49

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

Ministrstvo za gospodarski razvoj in
tehnologij

gp.mgrt@gov.si

Številka: 542-7/2020/24

Datum: 22. 4. 2020

Zadeva: Prenos Direktive (EU) 2019/790 o avtorski in sorodnih pravicah na

Zadeva: Prenos Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 v slovenski pravni red
– vabilo na sestanek

iv 96/9/ES in 2001/29/ES –

lružbe

le 25. 2. 2020

Spoštovani,

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino pričenjata z vsebinskimi pripravami na prenos Direktive (EU) 2019/789¹ in Direktive (EU) 2019/790² v slovenski pravni red.

V ta namen bodo med 18. in 27. 3. 2020 organizirani 4 posveti, ki bodo namenjeni vsebinski predstavitvi stališč deležnikov glede prenosa posameznih sklopov Direktive (EU) 2019/789 in Direktive (EU) 2019/790 v slovenski pravni red.

V zvezi s prenosom Direktive (EU) 2019/790 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES, vam v pomoč pri oblikovanju določb implementacijskega zakona pošiljamo stališče z delovnega področja informacijske družbe, kot je bilo dogovorjeno na sestanku dne 6. 3. 2020.

Pri obravnavi predloga direktive o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu ter pri pripravi uradnih in operativnih stališč za obravnavo na delovnih skupinah Sveta smo aktivno sodelovali. Pri sodelovanju smo izhajali iz našega področja dela. Pri tem smo se osredotočili na:

- o peti odstavek 2. člena, ki ureja definicijo ponudnikov spletnih storitev za skupno rabo vsebin,
- o 13. člen, ki ureja uporabo zaščitene vsebine pri ponudnikih spletnih storitev za skupno rabo vsebin in
- o relevantne uvodne izjave.

V svojih stališčih k direktivi smo izhajali iz veljavne ureditve interneta oziroma informacijske družbe, kot je to urejeno v Direktivi 2001/29/ES, Direktivi 2000/31/ES in Uredbi (EU) 2015/2120 in ves čas usklajevanja poudarjali načelno obvezno usklajenost in neposeganje v veljavno ureditev. Zavzemali smo se za ureditev nepravilnega prenosa vrednosti oziroma vrednostne vrzeli tako, da bo imetnikom avtorske in sorodnih pravic zagotovljeno pravično nadomestilo za uporabo njihovih del in da se s tem ne bo poseglo v nevtralnost interneta, svobodo izražanja in obveščanja ter izjeme in omejitve avtorske in sorodnih pravic.

Tekom usklajevanja so bili naši konkretni predlogi naslednji:

- nedvoumna izključitev poseganja v nevtralnost interneta in splošno spremljanje prometa (deep packet inspection),
- izključitev domačih video posnetkov, v katerih je varovano delo uporabljeno kot nebistvena pritiklina, iz obsega predloga direktive,
- nasprotovanje predlagani ureditvi, da bi spletne platforme pridobivale dovoljenja za avtorsko zaščitene vsebine. Pri tem smo menili, da ni realno pričakovati, da bodo spletne platforme v imenu državljanov Republike Slovenije pridobivale dovoljenja za avtorsko zaščitene vsebine, kot je bilo predvideno v 13/1. členu predloga direktive (kompromisni predlog št. 8672/18 z dne 17. 5. 2018). Če pa bi tovrstna ureditev obstala, smo predlagali uveljavitev načela maksimalne harmonizacije. Izhajali smo iz primera slovenskih razvijalcev, ki ne morejo monetizirati svojega prispevka na Google platformi, ker slednji ne želi pripravljati in pošiljati na Finančno upravo Republike Slovenije finančnih poročil, ki so zahtevana v skladu s slovensko zakonodajo. Navedeno dejstvo kaže na to, da velike spletne platforme ne želijo prevzeti obveznosti, ki bi jih morale opravljati za manjše število uporabnikov.
- v izogib dvomom o splošnem spremljanju prometa smo se zavzemali za posebno prijavno aplikacijo, kjer se ob naložitvi vsebin zahteva izjava o urejenih avtorskih pravicah.
- zavzemali smo se za vzpostavitev pritožbenega mehanizma, ki bi deloval na način prijave, analiziranja in sprejema odločitev na podlagi vnaprej znanih kriterijev, pri morebitnih naknadnih sporih pa bi odločalo sodišče.

Pri pregledu Direktive (EU) 2019/790 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES pa ugotavljamo naslednje:

Med definicijami je v 2. členu definirana storitev informacijske družbe v smislu navezave na direktivo (EU) 2015/1535. Poleg navedenega so iz ponudnikov storitev deljenja vsebin na spletu izvzete nepridobitne spletne enciklopedije, nepridobitne izobraževalne in znanstvene baze, platforme za razvoj in skupno rabo odprtokodne programske opreme, ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, kot so opredeljeni v Direktivi (EU) 2018/1972, spletne tržnice in storitve v oblaku med podjetji ter storitve v oblaku, ki uporabnikom omogočajo nalaganje vsebin za lastno uporabo na strežnik. Vse navedeno ocenjujemo kot pozitivne rešitve nove direktive.

V 17. členu, ki ureja uporabo varovanih vsebin s strani ponudnikov storitev deljenja vsebin na spletu so med drugim navedene izjeme pri nalaganju na strežnik in dajanju na voljo vsebin, ki jih ustvarijo uporabniki na področju storitev deljenja vsebin na spletu in sicer so to citati, kritika, ocena, uporaba v namene karikature, parodije ali pastiša. Tekom obravnave predloga direktive smo si sicer prizadevali tudi za izključitev domačih video posnetkov, v katerih je varovano delo uporabljeno kot nebistvena pritiklina, kar ni bilo upoštevano.

Poleg tega je izrecno navedeno, da uporaba tega člena ne sme privedi do splošne obveznosti spremljanja internetnega prometa. Ocenjujemo pa, da se pri izvajanju te določbe ne bo mogoče izogniti splošnemu spremljanju internetnega prometa, kar je v nasprotju s temeljnimi postulati odprtega svobodnega interneta, hkrati posega v veljavno zakonsko ureditev interneta, zato je treba biti pri prenosu te določbe zelo pazljiv.

Kot problematično ocenjujemo tudi dejstvo, da bodo morale spletne platforme pridobivati dovoljenja za avtorsko zaščitene vsebine. Pri tem ocenjujemo, da obstaja resna nevarnost, da vsebine, ki niso zanimive širokemu krogu ljudi, po novi ureditvi ne bodo dobile priložnosti objave na internetu (npr. vsebine za majhne trge ali vsebine za majhne jezikovne skupine) – kar bi nedvomno negativno vplivalo na trge majhnih držav. Taka ureditev bo hkrati pogubno vplivala na kulturno (in informacijsko) raznovrstnost objavljenih vsebin. Raziskave pa že sedaj potrjujejo

vse bolj očitno dejstvo, da za povprečnega uporabnika internet, kljub njegovim neizmernim virom, zaradi sistemov profiliranja uporabnikov z algoritmi umetne inteligence, postaja vse izraziteje omejen vir informacij in vsebin (internet filter bubble). Dodatno osiromašenje vsebinsko raznolikih vsebin zaradi pridobivanja dovoljenj za avtorsko zaščitene vsebine bo to še dodatno zaostriło. Kot majhno jezikovno in kulturno okolje bi morala Republika Slovenija navedenim vidikom pri prenosu direktive posvetiti posebno pozornost.

Lepo pozdravljeni,

Pripravila:
Mojca Jarc
vodja sektorja

mag. Miha Krišelj
v.d. generalnega direktorja